

I. PROGRAM INTELIGENTNY ROZWÓJ

INFORMACJE OGÓLNE

Założenia do Programu Inteligentny Rozwój zostały opracowane jeszcze w maju 2013 r. i poddane wówczas konsultacjom społecznym. Po zebraniu uwag i sugestii dopracowany został projekt programu na lata 2014 – 2020, który był konsultowany w kraju, a następnie będzie przekazany do negocjacji z Komisją Europejską.

Znaczna część Programu Inteligentny Rozwój oparta jest na funkcjonującym w latach 2007 – 2013 Programie Innowacyjna Gospodarka (POIG). Podobnie jak POIG, nowy program koncentruje się wokół zagadnień: współpracy badawczo – rozwojowej, infrastruktury B+R, wsparcia instytucji otoczenia biznesu, innowacyjnych rozwiązań w firmach, współpracy kooperacyjnej oraz promocji gospodarki. Część Programu Innowacyjna Gospodarka związana z rozwojem cyfrowym została natomiast wyłączona z Programu Inteligentny Rozwój, a uwzględniona w osobnym programie – Polska Cyfrowa.

Założenia Programu Inteligentny Rozwój oraz rodzaje przedsięwzięć, które mogą być wspierane, wynikają przede wszystkim z zasad określonych przez Komisję Europejską.

Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej, w latach 2014 – 2020 wszystkie środki z funduszy europejskich powinny służyć realizacji 11 celów tematycznych:

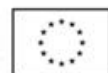
1. wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji (np. dofinansowanie innowacyjnych rozwiązań w przedsiębiorstwach, infrastruktury badawczej jednostek naukowych);
2. zwiększenie stopnia wykorzystania technologii informacyjno – komunikacyjnych (np. wsparcie informatyzacji przedsiębiorstw, rozwoju e-usług);
3. podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw (np. nowe inwestycje w firmach);
4. wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach (np. inwestycje w zakresie odnawialnych źródeł energii);
5. promowanie dostosowania do zmian klimatu, zarządzanie ryzykiem (np. wspieranie infrastruktury przeciwpowodziowej);
6. ochronę środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystywania zasobów (np. dofinansowanie inwestycji w gospodarkę wodno – ściekową czy gospodarkę odpadami);
7. promowanie zrównoważonego transportu (np. dofinansowanie budowy dróg, rozwoju transportu ekologicznego);
8. wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników (np. środki na zakładanie firm, na szkolenia dla pracowników);
9. wspieranie włączenia społecznego i walkę z ubóstwem (np. wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem – przez integrację oraz tworzenie infrastruktury społecznej);
10. inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie (np. środki na tworzenie przedszkoli, zajęcia pozalekcyjne, kursy dla osób dorosłych);
11. wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej (np. informatyzacja administracji, szkolenia dla urzędników).

Spośród wszystkich wymienionych celów, Program Inteligentny Rozwój będzie realizował tylko dwa: cel 1 dotyczący badań naukowych, technologii i innowacji oraz cel 3 związany z konkurencyjnością przedsiębiorstw.

PRIORYTETY PROGRAMU

Program Inteligentny Rozwój będzie realizowany w czterech merytorycznych osiach priorytetowych:

1. Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa oraz konsorcja naukowo-przemysłowe

2. Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach
3. Wsparcie otoczenia i potencjału innowacyjnych przedsiębiorstw
4. Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego

Uzupełnieniem struktury Programu Inteligentny Rozwój będzie piąta oś – dotycząca pomocy technicznej, a więc finansująca działania niezbędne do prawidłowego przygotowania, obsługi, realizacji i rozliczenia programu. Środki otrzymają instytucje zaangażowane z proces wdrażania POIR, a także podmioty zamierzające promować program i jego efekty.

OPIS OSI PRIORYTETOWYCH

Os 1.

Współpraca badawczo – rozwojowa będzie rozwijana dzięki przedsięwzięciom dofinansowanym z pierwszej osi priorytetowej Programu Inteligentny Rozwój. Wsparcie skierowane będzie do przedsiębiorstw rozpoczynających lub rozwijających działalność B+R, które planują realizację projektów badawczo-rozwojowych samodzielnie bądź we współpracy z zewnętrznymi podmiotami, w tym z innymi przedsiębiorstwami oraz jednostkami naukowymi. Celem osi jest finansowanie projektów B+R począwszy od fazy badań, poprzez etap prac rozwojowych i badań przemysłowych.

Przede wszystkim na dofinansowanie mogą liczyć projekty dotyczące badań naukowych oraz prac rozwojowych i demonstracyjnych. Przedsiębiorca może przeprowadzić prace badawcze samodzielnie i przy wykorzystaniu własnych zasobów lub może współpracować w tym zakresie z podmiotem zewnętrznym (jednostką naukową, innym przedsiębiorcą, siecią naukową, konsorcjum naukowo-przemysłowym itp.). Zawsze jednak to przedsiębiorstwo będzie mogło być tym podmiotem, który będzie występował o dofinansowanie.

Warto zaznaczyć, że finansowane będą zarówno badania przemysłowe (czyli badania planowane lub badania krytyczne mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności, opracowywanie nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzenie znaczących ulepszeń do istniejących) jak i prace rozwojowe (czyli nabywanie, łączenie i wykorzystywanie już dostępnej wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i biznesu na potrzeby planowania produkcji oraz projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów czy usług).

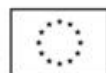
Ponadto wspierane będą także projekty aplikacyjne oraz programy sektorowe (służące realizacji dużych przedsięwzięć badawczych, istotnych dla rozwoju konkretnych branż/sektorów gospodarki). Przy takich przedsięwzięciach o dofinansowanie będą mogły występować konsorcja przedsiębiorstw oraz konsorcja przedsiębiorstw i jednostek naukowych.

Niezależnie od typu realizowanego projektu, beneficjenci pierwszej osi Programu Inteligentny Rozwój będą mogli część dofinansowania przeznaczyć na rozwój kadr, na internacjonalizację wyników badań, na infrastrukturę badawczą, czy na ochronę własności intelektualnej i wzornictwo przemysłowe.

Os 2.

Wsparcie rozwoju instytucji otoczenia biznesu i tym samym zwiększenie ich oferty dla przedsiębiorców to założenie drugiej osi priorytetowej Programu Inteligentny Rozwój. Jej celem jest zwiększenie nakładów polskich przedsiębiorstw na działalność innowacyjną oraz rozwój rynku kapitału podwyższonego ryzyka. Główną ideą jest więc wsparcie przedsiębiorstw w procesie komercjalizacji wyników prac badawczo – rozwojowych, a służyć mają temu zróżnicowane instrumenty finansowe.

Jednym z planowanych do realizacji typów projektów jest rozwój przedsiębiorstw o wysokim potencjale innowacyjnym – dotyczących rozwoju technologii (opracowanej przez przedsiębiorcę lub nabytej), która nie została jeszcze skomercjalizowana i wykorzystana w praktyce. Finansowanie obejmować będzie w szczególności koszty przeprowadzenia kolejnych etapów prac badawczo-

rozwojowych, wdrożenie technologii oraz uruchomienie na jej podstawie produkcji towarów lub świadczenie usług.

Instrumentem rozwijanym w ramach drugiej osi POIR będzie także znany z obecnego okresu programowania kredyt technologiczny. Wsparcie z funduszu kredytu technologicznego będzie przyznawane przedsiębiorcom należącym do kategorii MŚP. Środki będą mogły być przeznaczone na realizację inwestycji technologicznych – zakup i wdrożenie nowej technologii lub wdrożenie własnej nowej technologii stosowanej na świecie nie dłużej niż 5 lat. Dzięki temu przedsiębiorstwo powinno rozpocząć wytwarzanie nowych lub znacząco ulepszonych towarów, procesów czy usług. Ze środków kredytu technologicznego możliwe będzie sfinansowanie m.in. zakupu środków trwałych; najmu, dzierżawy bądź leasingu środków trwałych oraz gruntów i budynków (przy spełnieniu określonych warunków); budowy i rozbudowy budynków, maszyn, urządzeń; zakupu wartości niematerialnych i prawnych (np. licencji, patentów); kosztów przygotowania studiów, ekspertyz, koncepcji i projektów technicznych niezbędnych do wdrożenia nowej technologii w ramach inwestycji technologicznej.

W drugiej osi Programu Inteligentny Rozwój wspierany będzie także rozwój różnych instrumentów finansowanych, które później będą mogły zostać skierowane do przedsiębiorstw. Szczególny nacisk położony zostanie na fundusze kapitału podwyższonego ryzyka oraz inwestycje aniołów biznesu. Dzięki wsparciu finansowemu z POIR podmioty oferujące takie fundusze będą mogły aktywniej inwestować w powstające bądź istniejące firmy. Przedsiębiorcy będą mogli więc korzystać z funduszy kapitału zaangażowanego (dla początkujących firm, fundusz pomoże założyć firmę, opracować biznesplan i strategię działania, udostępni lokal na siedzibę i dofinansuje rozwój nowego produktu lub usługi). Dla działających firm dostępne będą z kolei fundusze private equity/venture capital. Podobnie jak w przypadku kapitału zaangażowanego, celem takiego inwestowania będzie zysk wynikający ze wzrostu wartości przedsiębiorstwa, a więc polegać ono będzie na zasileniu kapitałowym spółki poprzez objęcie akcji lub udziałów.

Coraz bardziej popularna i efektywna staje się także instytucja tak zwanego anioła biznesu. Anioły biznesu to prywatni inwestorzy, którzy dysponując odpowiednim doświadczeniem oraz kapitałem, wspierają wybrane małe i średnie przedsiębiorstwa, głównie w początkowej fazie ich działalności (start-up). Przekazują im zarówno swoją wiedzę, doświadczenie, jak i środki finansowe. W zamian mogą otrzymywać część zysków przedsiębiorstwa. Niektórzy inwestorzy działają też na zasadach non-profit. Fundusze europejskie w ramach drugiej osi priorytetowej POIR przewidują m.in. rozwój platform i sieci współpracy kojarzących inwestorów prywatnych z przedsiębiorcami poszukującymi finansowania.

Oś 3.

W trzeciej osi priorytetowej Programu Innowacyjna Gospodarka przewiduje się realizację projektów w zakresie wsparcia m.in. innowacji w firmach, infrastruktury badawczo – rozwojowej przedsiębiorstw, czy dostępu do usług B+R świadczonych przez jednostki naukowe i IOB.

Celem programu jest rozwijanie działalności B+R w przedsiębiorstwach, a żeby ten cel zrealizować niezbędne jest wsparcie w tworzeniu warunków odpowiednich do takiej aktywności. Program Inteligentny Rozwój przewiduje więc dofinansowanie tworzenia i rozwoju infrastruktury B+R przedsiębiorstw, poprzez inwestycje w aparaturę, sprzęt, technologie i inną niezbędną infrastrukturę, która służy tworzeniu innowacyjnych produktów i usług. Oferowane wsparcie przyczyni się do powstawania działów badawczo-rozwojowych i laboratoriów w przedsiębiorstwach lub tworzenia przez firmy centrów badawczo-rozwojowych. Inwestycje infrastrukturalne będą mogły być uzupełnione o działania związane z zatrudnieniem wykwalifikowanych kadr lub rozwojem umiejętności pracowników obsługujących nową aparaturę naukowo-badawczą. Mimo skoncentrowania wsparcia na mikro, małych i średnich firmach, dofinansowanie na infrastrukturę B+R będą mogły otrzymać także duże firmy. Ciekawym przedsięwzięciem planowanym do realizacji są tzw. „otwarte innowacje”. Taka forma bazuje

na tworzeniu partnerstw dla jak najlepszego wykorzystywania wewnętrznych i zewnętrznych zasobów, technologii oraz wiedzy. W praktyce oznacza to możliwość wykorzystywania przez mniejsze firmy potencjału infrastrukturalnego czy organizacyjnego większych i bardziej doświadczonych firm, aby ułatwić rozpoczęcie i prowadzenie prac badawczych czy rozwojowych.

Współpraca nauki z biznesem także jest jedną z form przedsięwzięć planowanych do dofinansowania w Programie Inteligentny Rozwój. Służą im „bony na innowacje”. Bony umożliwią rozwijanie kontaktów przedsiębiorców prowadzących działalność produkcyjną lub usługową z jednostkami naukowymi i badawczo-rozwojowymi.

Przydatnym instrumentem będzie także wsparcie przedsiębiorstw i jednostek naukowych w udziale w programach międzynarodowych, takich jak Horyzont 2020 czy COSME, które mogą stanowić ważne źródło finansowania projektów innowacyjnych. Dzięki środkom z Programu Inteligentny Rozwój firmy będą mogły sfinansować opracowanie dokumentacji, analizy i prace przygotowawcze do aplikacji do tych programów.

Oś 4.

Dofinansowanie projektów realizowanych przez jednostki czy konsorcja naukowe i naukowo – badawcze przewiduje czwarta oś priorytetowa Programu Inteligentny Rozwój. Podmioty te mogą oczywiście współpracować także z przedsiębiorstwami – takie przedsięwzięcia będą dodatkowo promowane. Projekty realizowane przez jednostki naukowe powinny mieć na celu zwiększenie zasobów wiedzy w obszarach uznanych za priorytetowe dla rozwoju polskiej nauki oraz przyszłościowych z punktu widzenia gospodarki.

Uczelnie i instytuty naukowe będą mogły liczyć zarówno na dofinansowanie prowadzenia badań naukowych i przemysłowych, jak i na wsparcie rozwoju nowoczesnej infrastruktury badawczej sfery nauki. W celu podniesienia jakości nauki niezbędne jest bowiem inwestowanie w nowoczesną aparaturę, bez której często nie jest możliwe zastosowanie nowych metod badawczych oraz pełne wykorzystanie potencjału kadr naukowych.

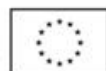
Dofinansowane będą głównie przedsięwzięcia realizowane w obszarach określonych przez inteligentne specjalizacje krajowe i regionalne. Projekty powinny prowadzić do koncentracji potencjału najlepszych badaczy i zespołów badawczych, a także młodych naukowców, wokół najbardziej rozwojowych krajowych ośrodków naukowo – dydaktycznych i przedsiębiorstwa prowadzących działalność B+R.

Wsparcie będzie kierowane przede wszystkim do wybranych projektów dużej, strategicznej infrastruktury badawczej, o charakterze ogólnokrajowym i międzynarodowym, znajdujących się na Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej. Mniejsze projekty również będą mogły liczyć na wsparcie – albo z Programu Inteligentny Rozwój, albo z Regionalnych Programów Operacyjnych, które będą realizowane w każdym województwie i będą odpowiadały na potrzeby regionalne i lokalne.

FINANSOWANIE

Program Inteligentny Rozwój ma być drugim co do wielkości programem realizowanym w latach 2014 – 2020 (największym pozostanie Program Infrastruktura i Środowisko). Alokacja funduszy unijnych na POIR, według szacunków, wynosi 8 614 mln EUR. Środki te zostały wstępnie podzielone na poszczególne osie priorytetowe programu. Najwięcej otrzymają przedsiębiorcy w zakresie prowadzenia działalności badawczo – rozwojowej.

oś POIR	alokacja (w mln EUR)
I. Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa oraz konsorcja naukowo-przemysłowe	4 081,6
II. Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach	2 865,8

III. Wsparcie otoczenia i potencjału innowacyjnych przedsiębiorstw	1 265,7
IV. Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego	1 623,4
V. Pomoc techniczna	351
ŁĄCZNIE	10 187,5

Środki unijne dla Programu Inteligentny Rozwój pochodzą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Całość finansowania Programu składa się z wkładu unijnego wynoszącego 8 614,1 mln EUR i wkładu krajowego w wysokości 1 573,4 mln EUR.

INSTYTUCJE

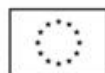
Za realizację Programu Inteligentny Rozwój będzie odpowiadała instytucja zarządzająca. Jej funkcję będzie pełnił Departament Konkurencyjności i Innowacyjności w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju. Poszczególne części programu będą wdrażane przez powołane instytucje pośredniczące. To one będą ogłaszać konkursy, przyjmować wnioski o dofinansowanie, oceniać je, a następnie wspierać beneficjentów w realizacji projektów i ich rozliczeniu. W przypadku dużej ilości zadań, część pracy będą mogły przekazać instytucjom wdrażającym. Rolę instytucji pośredniczących w POIR pełnić będą trzy podmioty – wszystkie doświadczone już we wdrażaniu Programu Innowacyjna Gospodarka na lata 2007 – 2013.

oś POIR	instytucja
I. Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa oraz konsorcja naukowo-przemysłowe	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
II. Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
	Bank Gospodarstwa Krajowego
III. Wsparcie otoczenia i potencjału innowacyjnych przedsiębiorstw	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
IV. Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

ŹRÓDŁA WIEDZY

Zmiany i inne aktualności dotyczące Programu Inteligentny Rozwój można śledzić na stronie internetowej http://www.poig.gov.pl/2014_2020.

Informacje o POIR oraz inne aktualności związane funduszami europejskimi na lata 2014 – 2020 umieszczane są na stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl/2014_2020. Część poświęcona przyszłej perspektywie znajduje się także na portalu Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (www.mrr.gov.pl), zakładka: Fundusze Europejskie -> Fundusze Europejskie 2014-2020).

II. PROGRAM POLSKA CYFROWA

INFORMACJE OGÓLNE

Program Polska Cyfrowa jest nowym programem krajowym w stosunku do poprzedniej perspektywy finansowej 2007-2013. W obszarze jego zainteresowania mieszczą się zagadnienia związane z szeroko pojętą cyfryzacją. W ramach Programu wspierane będą inwestycje przewidujące poszerzenie dostępu do sieci szerokopasmowych, rozwój produktów i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, zwiększenie zastosowania technologii komunikacyjno-informacyjnych w usługach, np. e-administracja, e-integracja, e-kultura, e-zdrowie. Tego typu inicjatywy w latach 2007 – 2013 były realizowane w wybranych częściach Programu Innowacyjna Gospodarka, Programu Polska Wschodnia oraz Regionalnych Programów Operacyjnych. Od 2014 roku większość przedsięwzięć w zakresie cyfryzacji będzie koordynowana w ramach omawianego nowego Programu Polska Cyfrowa. Skupienie tych interwencji umożliwi większą spójność podejmowanych działań i ułatwi aplikowanie o środki.

Celem głównym POPC jest wzmocnienie cyfrowych fundamentów dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju. Zgodnie z Umową Partnerstwa, jako fundamenty te przyjęto: szeroki dostęp do szybkiego internetu, efektywne i przyjazne użytkownikom e-usługi publiczne oraz stale rosnący poziom kompetencji cyfrowych społeczeństwa.

PRIORYTETY PROGRAMU

Sformułowano trzy podstawowe priorytety Programu Polska Cyfrowa na lata 2014 – 2020:

1. Powszechny dostęp do szybkiego internetu
2. e-Administracja i otwarty rząd
3. Cyfrowa aktywizacja społeczeństwa

Uzupełnieniem struktury Programu Polska Cyfrowa będzie czwarta oś – dotycząca pomocy technicznej, a więc finansująca działania niezbędne do prawidłowego przygotowania, obsługi, realizacji i rozliczenia programu. Środki otrzymają instytucje zaangażowane z proces wdrażania POPC, a także podmioty zamierzające promować program i jego efekty.

OPIS OSI PRIORYTETOWYCH

Oś 1.

Powszechny dostęp do szybkiego internetu to podstawowy cel I osi priorytetowej POPC. Interwencja będzie polegać na wsparciu projektów w zakresie budowy, rozbudowy lub przebudowy sieci dostępowej oraz (jako uzupełnienie istniejącej infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym powstałej w ramach perspektywy finansowej 2007-2013) budowę, rozbudowę i przebudowę sieci szkieletowej i dystrybucyjnej zapewniającej szerokopasmowy dostęp do internetu o parametrach co najmniej 30 Mb/s. Dzięki temu przewiduje się ograniczenie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego internetu o wysokich przepustowościach.

Istotne jest nakierowanie wsparcia tylko na projekty dotyczące szybkiego internetu. Projekt POPC precyzuje bowiem, że dopuszczenie obniżenia efektywnej prędkości przesyłu danych w warunkach rzeczywistej transmisji będzie możliwe wyłącznie w uzasadnionych przypadkach – np. na obszarach szczególnie zagrożonych trwałym wykluczeniem cyfrowym ze względu na bardzo niskie nasycenie usługami szerokopasmowego dostępu do internetu lub ich brak, gdzie budowa sieci zgodnie z wymaganiami nie jest uzasadniona ekonomicznie. Takie sytuacje mogą dotyczyć jednak tylko 6 – 8% projektów.

Podstawową grupą beneficjentów, którzy będą mogli realizować projekty w zakresie internetu szerokopasmowego będą przedsiębiorcy telekomunikacyjni. Dodatkowo przewiduje się możliwość występowania o wsparcie przez jednostki samorządu terytorialnego. Będzie to możliwe wtedy, kiedy

mechanizmy rynkowe zawiodą i przedsiębiorcy telekomunikacyjni nie będą zainteresowani realizacją inwestycji na danym obszarze.

Oś 2.

PUBLICZNE E-USŁUGI (OŚ II)

Druga oś priorytetowa POPC – E-administracja i otwarty rząd skupia się na kilku strategicznych celach. Jednym z nich jest podniesienie dostępności i jakości e-usług publicznych.

Interwencja obejmie wsparcie podmiotów publicznych w tworzeniu i rozwoju nowoczesnych usług świadczonych drogą elektroniczną, ze szczególnym uwzględnieniem usług o wysokim poziomie e-dojrzałości oraz integracji usług na wspólnej platformie elektronicznych usług administracji publicznej. Wspierane będą projekty zwiększające interoperacyjność systemów informatycznych i rejestrów publicznych, optymalizujące wykorzystanie infrastruktury, zapewniające odpowiedni poziom bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych oraz przechowywania i ochrony danych, a dodatkowo – uwzględniające profesjonalne przygotowanie informacji sektora publicznego do ponownego wykorzystania (np. poprzez udostępnienie interfejsu dla programistów, tzw. API). W ramach projektów realizowane będą również szkolenia stanowiskowe podnoszące kompetencje urzędników obsługujących usługi świadczone drogą elektroniczną.

Priorytetowo będą traktowane kluczowe obszary opisane w Programie Zintegrowanej Informatyzacji Państwa przygotowanym przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji. Należą do nich:

- sprawy administracyjne, w szczególności obywatelskie
- rynek pracy
- ochrona zdrowia
- wymiar sprawiedliwości i sądownictwo
- bezpieczeństwo i powiadamianie ratunkowe
- prowadzenie działalności gospodarczej
- zamówienia publiczne
- podatki i cła
- ubezpieczenia i świadczenia społeczne
- prezentacja i udostępnianie danych przestrzennych i statystycznych.

Wielkość wsparcia na proponowane projekty będzie powiązana z ich rezultatami w celu zapewnienia satysfakcjonującej relacji efekty – nakłady. Ważne, że środki z funduszy europejskich powinny być przeznaczane konkretnie na usługi informatyczne i dostosowanie systemów, a nie na działania związane z budową infrastruktury czy zakupem sprzętu informatycznego. Inwestowanie w tzw. twardą infrastrukturę musi być uzasadnione celami projektu i analizą wykazującą niedostępność wystarczających zasobów w ramach administracji publicznej, a poza tym możliwe będzie tylko w przypadku projektów ponadsektorowych – łączących różne obszary bądź realizowanych równolegle w kilku instytucjach.

Usługi i treści, które powstaną w wyniku realizacji projektów, powinny charakteryzować się wysoką dostępnością, ciągłością działania, powszechnością i jakością obsługi oczekiwaną przez użytkowników, która po wdrożeniu będzie monitorowana. Korzystanie z e-usług publicznych powinno być możliwe niezależnie od miejsca przebywania użytkownika i rodzaju sprzętu czy oprogramowania stosowanego przez odbiorcę.

Oczekiwany efektem projektów zrealizowanych w ramach II osi POPC dla obywateli i przedsiębiorców będzie większa wygoda i skrócenie czasu realizacji poszczególnych typów spraw oraz zmniejszenie związanych z tym obciążeń administracyjnych.

Z uwagi na charakter omawianego celu, do beneficjentów, którzy będą mogli otrzymać dofinansowanie, zalicza się: jednostki administracji rządowej oraz jednostki im podległe, sądy i jednostki prokuratury oraz konsorcja tych uprawnionych podmiotów z przedsiębiorstwami, organizacjami pozarządowymi, jednostkami badawczo-rozwojowymi lub podmiotami leczniczymi o charakterze ponadregionalnym.

CYFROWE URZĘDY (OŚ II)

Innym ważnym zagadnieniem podejmowanym z II osi priorytetowej POPC jest usprawnienie funkcjonowania administracji rządowej poprzez upowszechnienie standardów i dobrych praktyk w zakresach kluczowych z tego punktu widzenia. Przedsięwzięcia powinny być związane z takimi obszarami, jak: polityka bezpieczeństwa teleinformatycznego, przetwarzanie danych osobowych, upowszechnienie systemów elektronicznego zarządzania dokumentacją oraz systemów klasy ERP, standaryzacja kluczowych interfejsów między modułami wykorzystywanego oprogramowania, zapewnienie interoperacyjności istniejących systemów oraz ich integracji na wspólnej platformie elektronicznych usług administracji publicznej, zapewnienie otwartego, bezwnioskowego dostępu do informacji sektora publicznego, kwalifikacje kadr IT.

Wspierane projekty będą realizować katalog rekomendacji cyfrowego urzędu opracowany przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji. Na podstawie tego katalogu urzędy administracji przeprowadzą analizę wykazującą m.in. stopień zaawansowania stosowanych systemów teleinformatycznych oraz poziom współpracy między nimi. W ramach systemu wdrażania stworzone zostaną warunki dla wymiany między beneficjentami dobrych praktyk (informacji o rozwiązaniach sprawdzonych w innych urzędach). Dofinansowane będzie również podnoszenie kompetencji pracowników IT w celu usprawnienia procesów informatyzacji państwa.

O wsparcie w obszarze cyfrowych urzędów będą mogły starać się jednostki administracji rządowej. Jeśli taki urząd będzie posiadał jednostki terenowe, wówczas będzie mógł wystąpić także o dofinansowanie dla tych podległych mu jednostek.

DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNYCH (OŚ II)

Zwiększenie dostępności i wykorzystania informacji sektora publicznego to kolejny obszar podkreślany w II osi priorytetowej Programu Polska Cyfrowa. W ramach tego celu finansowane będą projekty zwiększające podaż informacji sektora publicznego poprzez:

- opisywanie informacji sektora publicznego metadanymi według standardów zaproponowanych przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji,
- dostosowanie informacji do formatów umożliwiających odczyt maszynowy,
- digitalizację, w szczególności zasobów kultury,
- poprawę jakości danych,
- udostępnienie informacji on-line za pomocą profesjonalnych narzędzi, w szczególności interfejsów programistycznych (API) oraz repozytoriów z danymi surowymi,
- budowę lub rozbudowę infrastruktury na potrzeby przechowywania udostępnianych informacji.

Wiele instytucji posiada informacje w wersji elektronicznej, lecz do tej pory nie były one gromadzone z myślą o dalszym udostępnianiu, przez co nie są opisane metadanymi lub gromadzone są w postaci uniemożliwiającej łatwy odczyt maszynowy. Standaryzacja opisywania danych pozwoli na efektywniejsze udostępnianie i wyszukiwanie informacji oraz ułatwi ich przetwarzanie w innowacyjnych aplikacjach i usługach.

Szczególne wsparcie będzie kierowane na dane publiczne (m.in.: dane demograficzne, wyniki wyborów, dane o produkcji i zużyciu energii, budżetowe i podatkowe, dotyczące działalności gospodarczej, dane

o ochronie i zanieczyszczeniu środowiska) oraz na zasoby kultury. W związku z tym kontynuowane będą projekty digitalizacyjne. Warunkiem uzyskania wsparcia na digitalizację będzie jednakże udostępnianie jej efektów do ponownego wykorzystywania w celach komercyjnych i niekomercyjnych.

Z wymienionych obszarów wynikają grupy beneficjentów, do których wsparcie będzie kierowane. Należą do nich: jednostki administracji rządowej oraz jednostki im podległe, państwowe i współprowadzone z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego instytucje kultury, archiwa państwowe, spółki prawa handlowego działające w sferze audiowizualnej, a także konsorcja uprawnionych beneficjentów z przedsiębiorstwami, organizacjami pozarządowymi lub jednostkami badawczo- rozwojowymi.

PUBLICZNE-NIEPUBLICZNE APLIKACJE (OŚ II)

W II osi Programu Polska Cyfrowa przewidziano także wsparcie na tworzenie usług i aplikacji wykorzystujących e-usługi publiczne i informacje sektora publicznego. Będzie ono polegać na dostarczeniu podmiotom spoza administracji publicznej finansowej zachęty do tworzenia usług, treści i aplikacji wykorzystujących e-usługi publiczne i informacje sektora publicznego. Usługi takie będą mogły być oferowane przez różne podmioty, w różnych modelach organizacyjnych i biznesowych. Premiowane powinny być projekty realizujące cele publiczne, rozszerzające funkcjonalności standardowo dostępne w ramach publicznych systemów teleinformatycznych, oraz zwiększające dostępność treści i usług. Wspierane projekty mogą w szczególności rozwijać e-usługi publiczne poprzez: rozszerzenie funkcji e-usług oferowanych przez administrację; integrację e-usług publicznych pochodzących z różnych instytucji i jednostek sektora publicznego; łączenie e-usług publicznych z e-usługami komercyjnymi.

Aby starać się o dofinansowanie, beneficjent musi mieć zapewniony odpowiedni poziom e-usługi publicznej lub dostępności informacji sektora publicznego przez cały wymagany okres trwałości projektu. Zapewnienie to może być przedstawione w postaci umów pomiędzy beneficjentem a instytucjami publicznymi udostępniającymi informacje i e-usługi lub poprzez wskazanie generalnego stanowiska instytucji publicznej, zawierającego deklarację co do dostępności oferowanej informacji lub poziomu świadczonej e-usługi.

Zakłada się, że działanie bezpośrednio zwiększy poziom ponownego wykorzystania informacji sektora publicznego. Pozwoli wytworzyć usługi cyfrowe, których powstanie byłoby utrudnione ze względu na brak dostępu wnioskodawców do środków finansowych oraz wiedzy o dostępności. W efekcie powstaną nowe, atrakcyjne dla użytkowników aplikacje cyfrowe.

Opisane wyżej projekty będą mogły być realizowane przez jednostki naukowe, organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorców.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że działanie to nie będzie pozwalało na stworzenie dowolnej e-usługi komercyjnej. Założeniem jest bowiem dofinansowanie tylko takich przedsięwzięć, które będą korzystać z informacji sektora publicznego. Wsparcie na powstanie innych e-usług, o charakterze typowo komercyjnym, ma być realizowane w programach regionalnych na terenie poszczególnych województw.

OŚ 3.

E-INTERGACJA, E-AKTYWIZACJA (OŚ III)

Trzecia oś priorytetowa Programu Polska Cyfrowa stawia na cyfrową aktywizację społeczeństwa. Realizacji tego celu służyć mają trzy proponowane działania.

Pierwsze z nich to wykorzystanie lokalnych centrów aktywności do działań cyfrowej integracji i aktywizacji. Działanie dotyczy wsparcia w zakresie aktywizowania i zintegrowania lokalnych

społeczności z wykorzystaniem technologii informacyjno - komunikacyjnych. Służyć temu będą lokalne centra aktywności, które oferując dostęp do szybkiego internetu, odpowiedni sprzęt, a przede wszystkim szeroką ofertę usług szkoleniowo-doradczych, przyciągać będą obecnych oraz przyszłych użytkowników internetu i nowoczesnych technologii.

Centra działające w oparciu o istniejące punkty oferujące publiczny dostęp do internetu, będą koncentrować swoją ofertę na grupie zagrożonej wykluczeniem cyfrowym – osobach starszych (50+), niepełnosprawnych, rencistach oraz emerytach, zamieszkałych zwłaszcza na terenach wiejskich (wsparcie obejmie także rolników i domowników) i małych miast. Planuje się ofertę nauki zastosowania technologii informacyjno - komunikacyjnych, tj.: naukę korzystania z powszechnych e-usług prywatnych i publicznych (np. e-bankowość, e-deklaracje, e-handel, e-konsultacje społeczne, kontakty międzyludzkie, pomoc w uzyskaniu profilu zaufanego, e-zdrowie itp.), a ponadto udostępnianie cyfrowych zasobów kultury, pomoc szkoleniową i doradczą dostosowaną do zgłaszanych potrzeb.

O wsparcie na działalność centrów aktywności będą mogły występować jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe i partnerstwa międzysektorowe.

Kolejne działanie to wsparcie inicjatyw społecznych na rzecz aktywizacji cyfrowej oraz e-integracji. Jego celem jest dofinansowanie nowatorskich inicjatyw na rzecz e-integracji i budowania kapitału społecznego z wykorzystaniem technologii cyfrowych, skierowanych do różnych grup społecznych z uwzględnieniem ich specyficznych potrzeb.

Wsparcie otrzymają podmioty realizujące inicjatywy o charakterze prospołecznym i ponadregionalnym, skierowane na:

- podnoszenie kompetencji cyfrowych z nastawieniem na praktyczne ich wykorzystanie, w tym głównie grup wymagających szczególnego rodzaju wsparcia (m.in. osoby niepełnosprawne) oraz niemobilne;
- animowanie innowacyjnych działań budujących kapitał społeczny (w tym postawy partycypacyjne) z wykorzystaniem technologii cyfrowych.
- stworzenie innowacyjnych narzędzi podnoszenia umiejętności cyfrowych wśród osób o średnim poziomie kompetencji.

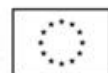
Działania takie mogą przyjmować formę stacjonarnej działalności szkoleniowo-doradczej, różnych form samokształcenia na odległość (typu e-learning) lub formę mieszaną. Ich realizacja przyczyni się do zwiększenia aktywności cyfrowej grup wymagających szczególnego rodzaju wsparcia o najniższych kompetencjach, głównie przez eliminowanie dotyczących ich barier kompetencyjnych i mentalnych oraz do rozwoju kapitału społecznego i twórczego w oparciu o technologie cyfrowe.

Projekty będą realizowane przez organizacje pozarządowe, konsorcja NGO's z jednostkami samorządu terytorialnego, instytucje prowadzące działalność w zakresie uniwersytetów trzeciego wieku.

Ostatnie z działań związanych z e-integracją to kampanie edukacyjno-informacyjne na rzecz zwiększania znaczenia e-umiejętności oraz upowszechniania korzyści z wykorzystywania technologii cyfrowych. Celem kampanii jest eliminowanie barier mentalnych przez podniesienie świadomości publicznej na temat korzyści płynących ze stosowania technologii cyfrowych. Prowadzone działania będą dotyczyły szeroko rozumianych technologii informacyjno-komunikacyjnych. Będą prowadzone w oparciu o przygotowaną strategię komunikacji, która określi obszary tematyczne, grupy docelowe i narzędzia przekazu.

Działanie to będzie realizowane w procedurze pozakonkursowej – oznacza to, że na etapie dalszych prac nad programem wskazana zostanie konkretna instytucja (bądź kilka), która będzie odpowiadać za jego wdrożenie.

PIONIERZY CYFROWI (OŚ III)

Następnym celem Programu Polska Cyfrowa jest pobudzenie potencjału uzdolnionych programistów dla zwiększenia zastosowania rozwiązań cyfrowych w gospodarce i administracji. Ma temu służyć działanie „e-pionier” - konkurs i program dla zdolnych programistów.

Celem działania jest wykorzystanie potencjału uzdolnionych studentów kierunków z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych. Ma ono również na celu podniesienie świadomości społecznej, że zaawansowane kompetencje cyfrowe mogą służyć do rozwiązywania istotnych problemów społecznych. Działanie ukierunkowane będzie na inspirowanie pomysłów, animowanie partnerstw, doprowadzenie do dyfuzji efektów prac konkursowych oraz przyczynienie się do budowy kultury cyfrowej w społeczeństwie.

W ramach działania przewiduje się konkursy dla uzdolnionych studentów (działających indywidualnie lub w ramach interdyscyplinarnych zespołów studentów). W konkursie przedstawiane będą projekty innowacyjnych produktów/usług do wykorzystania w działalności społecznej, biznesowej lub administracji publicznej. Poszczególne edycje konkursów będą obejmowały wybrane obszary istotnych kwestii społecznych (np. bezpieczeństwo, ochrona danych osobowych, dostępność dla niepełnosprawnych, starzenie się społeczeństwa, zmiany klimatu, zmniejszanie zużycia energii, poprawa efektywności transportu, wykorzystanie dóbr kultury) bądź adresowane do wybranej grupy (np. dzieci, osoby starsze, niepełnosprawni), tak by uwzględnić aktualne zapotrzebowanie rynkowe na produkty/usługi w konkretnej dziedzinie lub grupie docelowej.

Laureaci otrzymają m.in.: wsparcie finansowe, wsparcie doradcze (np. z zakresu wzmocnienia kompetencji koniecznych do samodzielnej realizacji innowacyjnych projektów informatycznych), coaching oraz możliwość udziału w warsztatach, seminariach, stażach, czy też wizytach studyjnych.

Nie określono jeszcze beneficjentów tego działania. Zostanie to ustalone na dalszym etapie prac nad Programem Polska Cyfrowa

FINANSOWANIE

Na realizację przedsięwzięć w Programie Polska Cyfrowa przeznaczonych zostanie ponad 2 255 mln EUR. Największa część środków – bądź to z uwagi na wysokie koszty realizacji takich projektów, bądź to z racji ich istotności – wykorzystywana będzie w związku z zapewnianiem dostępu do szybkiego internetu oraz w ramach rozwijania e-administracji i cyfrowych urzędów.

oś POPC		alokacja (w mln EUR)
I.	Powszechny dostęp do szybkiego internetu	1 205,3
II.	e-Administracja i otwarty rząd	1 220,2
III.	Cyfrowa aktywizacja społeczeństwa	159,5
IV.	Pomoc techniczna	80
ŁĄCZNIE		2 665

Środki unijne dla Programu Polska Cyfrowa pochodzą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Całość finansowania Programu składa się z wkładu unijnego wynoszącego 2 225,6 mln EUR i wkładu krajowego w wysokości 409,4 mln EUR.

INSTYTUCJE

Jak każdy program operacyjny, także Program Polska Cyfrowa będzie zarządzany i wdrażany przez instytucje publiczne. Za realizację programu będzie odpowiadała instytucja zarządzająca. Jej funkcję będzie pełnił Departament Rozwoju Cyfrowego w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju. Poszczególne części programu będą wdrażane przez powołane instytucje pośredniczące. Obecnie tylko Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji wskazane zostało do dopełnienia tych zadań. W przypadku dużej ilości zadań,

część pracy będzie mogło jednak przekazać instytucjom wdrażającym. To one będą ogłaszać konkursy, przyjmować wnioski o dofinansowanie, oceniać je, a następnie wspierać beneficjentów w realizacji projektów i ich rozliczeniu. Ewentualne instytucje wdrażające poznamy prawdopodobnie dopiero wtedy, kiedy zostanie przygotowany podział programu na poszczególne działania, a więc kiedy opracuje się szczegółowy opis priorytetów Programu Polska Cyfrowa.

ŹRÓDŁA WIEDZY

Zmiany i inne aktualności dotyczące Programu Polska Cyfrowa można śledzić na stronie internetowej http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/polska_cyfrowa

Informacje o POPC oraz inne aktualności związane funduszami europejskimi na lata 2014 – 2020 umieszczone są na stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl/2014_2020. Część poświęcona przyszłej perspektywie znajduje się także na portalu Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (www.mrr.gov.pl, zakładka: Fundusze Europejskie -> Fundusze Europejskie 2014-2020).

III. PROGRAM WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ

INFORMACJE OGÓLNE

Zgodnie z założeniami Umowy Partnerstwa, EFS w latach 2014-2020 będzie wdrażany w ramach krajowego programu operacyjnego oraz 16 regionalnych programów operacyjnych. Na podstawie dotychczasowych doświadczeń z realizacji EFS w Polsce przyjęto założenie, że na poziomie regionalnym Europejski Fundusz Społeczny będzie finansował bezpośrednie wsparcie osób w celu poprawy ich sytuacji na rynku, natomiast PO WER, jako program krajowy, będzie koncentrował się na poprawie ram funkcjonowania poszczególnych polityk sektorowych. PO WER zastąpi więc funkcjonujący w latach 2007 – 13 Program Kapitał Ludzki tylko w części. Realizowany będzie bowiem wyłącznie na poziomie krajowym i będzie zapewniał głównie wsparcie rozwiązań systemowych w zakresie rynku pracy i integracji społecznej oraz edukacji. W programie przewidziane jest ponadto dofinansowanie dla uczelni wyższych oraz dla projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej. Inne działania, które w latach 2007 – 2013 były realizowane w regionalnym komponencie Programu Kapitał Ludzki, będą od roku 2014 wdrażane w ramach programów regionalnych. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój będzie natomiast realizowany równoległe do 16 programów w regionach w celu stworzenia bardziej efektywnych ram polityk, których oddziaływanie będzie miało miejsce na poziomie regionalnym w postaci bezpośredniego wsparcia indywidualnego.

W ramach Programu Wiedza Edukacja Rozwój wspierane będą obszary zatrudnienia i mobilności pracowników, włączenia społecznego i walki z ubóstwem, inwestowania w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie oraz wzmacniania sprawności i efektywności państwa.

Głównymi celami zaplanowanymi do realizacji w ramach programu są więc:

- wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia strategii Europa 2020 i krajowych programów reform,
- wspieranie jakości, skuteczności i otwartości szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej o wiedzę,
- poszukiwanie nowych, niestosowanych dotąd na szerszą skalę innowacyjnych metod rozwiązywania problemów społecznych takich jak: bezrobocie, wykluczenie społeczne czy brak

kwalifikacji i wykształcenia (wypracowywanie tych metod będzie odbywać się w drodze tworzenia i testowania nowych rozwiązań, a także poprzez przenoszenie rozwiązań stosowanych w innych krajach w ramach współpracy ponadnarodowej),

- realizacja programów w zakresie mobilności ponadnarodowej czyli np. staży i praktyk zagranicznych w ramach programów Erasmus czy Leonardo da Vinci,
- realizacja działań ukierunkowanych na bezrobotne osoby młode w wieku od 15 do 24 roku życia i poprawę ich sytuacji na rynku pracy w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych i Gwarancji dla młodzieży.

PRIORYTETY PROGRAMU

Wspierane w Programie Wiedza Edukacja Rozwój obszary, będą realizowane w ramach czterech osi priorytetowych, na które został podzielony PO WER:

1. Osoby młode na rynku pracy
2. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji
3. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju
4. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa

Uzupełnieniem struktury Programu Wiedza Edukacja Rozwój będzie oś dotycząca pomocy technicznej, a więc finansująca działania niezbędne do prawidłowego przygotowania, obsługi, realizacji i rozliczenia programu. Środki otrzymają instytucje zaangażowane z proces wdrażania POWER a także podmioty zamierzające promować program i jego efekty.

OPIS OSI PRIORYTETOWYCH

Oś 1.

Konieczność podjęcia zintensyfikowanych działań skoncentrowanych na osobach młodych jest już od wielu lat sygnalizowana przez Komisję Europejską, która sama podjęła szereg działań mających na celu wsparcie osób młodych. Propozycją Komisji były m.in. przedstawione w 2012 r. „Gwarancje dla Młodzieży” zawarte w ramach Pakietu na rzecz Zatrudnienia Młodzieży. Jest to skierowany do państw członkowskich UE postulat zagwarantowania wszystkim młodym osobom w wieku od 15 do 24 lat, którzy nie mają zatrudnienia ani nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu (tzw. młodzież NEET), dobrej jakości oferty zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczenia do zawodu lub stażu.

W ramach PO WER przewidziano osobny priorytet poświęcony działaniom mającym na celu efektywną aktywizację zawodową osób młodych. W katalogu działań, które będą przyczyniać się do osiągnięcia tego efektu, znajdują się między innymi staże, szkolenia, stypendia, studia podyplomowe, przyuczenie do zawodu czy przekwalifikowanie. Możliwe będzie także uzyskanie wsparcia na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Środki na otwieranie firmy dostępne będą w postaci pożyczek dla osób młodych, bezrobotnych, poniżej 29 roku życia.

Oś 2.

Rozwiązania systemowe w zakresie polityki rynku pracy, integracji społecznej, gospodarczej czy edukacyjnej będą realizowane w ramach pierwszej osi priorytetowej POWER. Jest to najbardziej rozbudowana część programu, a kategorie możliwych do dofinansowania przedsięwzięć są bardzo zróżnicowane. Należą do nich:

- promowanie równouprawnienia,
- adaptacja przedsiębiorstw i pracowników,
- aktywne i zdrowe starzenie się,
- instytucje rynku pracy,
- aktywna integracja,
- usługi socjalne i zdrowotne,

- gospodarka społeczna,
- edukacja,
- uczenie się przez całe życie i kształcenie zawodowe.

Równość

W ramach tworzenia warunków dla wyrównywania szans płci na rynku pracy, planuje się stworzenie modelu monitorującego różnice w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn wykonujących pracę o tej samej wartości oraz opracowywanie i wdrażanie zmian w zakresie równości szans płci na poziomie aktów prawnych. Ponadto realizowane będą programy wspierające przy wyborze ścieżki kariery zawodowej czy programy promujące równy udział kobiet i mężczyzn na stanowiskach decyzyjnych. Promowane będą także rozwiązania na rzecz godzenia życia zawodowego i prywatnego.

O środki na realizację takich przedsięwzięć będą mogły występować właściwe ministerstwa oraz Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania

Adaptacja

Przedsięwzięcia w zakresie adaptacyjności powinny mieć na celu podnoszenie jakości zarządzania rozwojem przedsiębiorstw, poprawę efektywności systemu wczesnego ostrzegania i szybkiego reagowania przedsiębiorstw na zmiany gospodarcze oraz upowszechnianie mechanizmów i narzędzi dialogu społecznego. W związku z tym przewiduje się dofinansowanie m.in.: działań budujących świadomość właścicieli i kadry zarządzającej MMŚP na temat korzyści z zarządzania rozwojem (w tym zarządzania strategicznego i zarządzania zasobami ludzkimi); rozwiązań systemowych wspierających rozwój przedsiębiorstw w branżach i sektorach istotnych z punktu widzenia rozwoju gospodarczego kraju; badań pozwalających prognozować zmiany dynamiki kluczowych trendów mikro- i makroekonomicznych, zachodzących na poziomie określonych branż gospodarczych, sektorów i obszarów geograficznych; narzędzi zapobiegania sytuacjom kryzysowym przedsiębiorstw, które odczuwają negatywne skutki zmiany gospodarczej; mechanizmów i narzędzi dialogu społecznego w zakresie organizacji pracy, podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników, zarządzania zmianą gospodarczą.

Wsparcie będzie prowadzone przez ministra gospodarki, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz partnerów społecznych i gospodarczych.

Ludzie starsi

Priorytet dotyczący aktywnego i zdrowego starzenia się będzie realizowany poprzez projekty pilotażowe i testujące w zakresie programów profilaktycznych zawierające m.in. komponent badawczy, edukacyjny oraz wspierający współpracę pomiędzy różnymi podmiotami leczniczymi; ogólnokrajowe programy w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowego stylu życia; prowadzenie badań i analiz nad starzeniem się i sytuacją osób starszych oraz ich upowszechnianie.

Przedsięwzięcia te będą mogły być realizowane przez dość szerokie grono podmiotów: właściwe ministerstwa (w szczególności ministra zdrowia), Narodowy Fundusz Zdrowia, podmioty posiadające potencjał do opracowywania programów profilaktycznych (np. uczelnie medyczne, szpitale kliniczne, instytuty badawcze).

Rynek pracy

Minister właściwy do spraw pracy będzie odpowiadał za realizację kolejnego obszaru wspieranego w pierwszej osi priorytetowej PO WER – instytucji rynku pracy. Głównym celem jaki został postawiony na tym polu jest podniesienie efektywności działań instytucji rynku pracy w odniesieniu do zmieniającej się sytuacji w tym obszarze. Zaproponowane rozwiązania systemowe mają na celu zwiększenie efektywności usług świadczonych na rzecz klientów instytucji rynku pracy. Priorytet

zakłada modernizację struktur organizacyjnych, podnoszenie kwalifikacji kadr instytucji rynku pracy, zastosowanie nowoczesnych technologii komunikacyjnych i informacyjnych. Obejmie także modernizację systemu zarządzania informacjami wykorzystywanymi w usługach rynku pracy. Przyczyni się to do wzmocnienia efektywności działania instytucji rynku pracy oraz do ich profesjonalizacji.

Integracja społeczna

Również na poziomie ministerialnym realizowane będą przedsięwzięcia związane z szeroko rozumianą integracją społeczną. Poprawa jakości działań na rzecz ubóstwa i wykluczenia wymaga integracji polityk publicznych, w szczególności polityk w obszarze pomocy i integracji społecznej, wsparcia rodziny, rehabilitacji społeczno – zawodowej osób niepełnosprawnych, zatrudnienia, zdrowia, edukacji, ekonomii społecznej, mieszkalnictwa, kurateli sądowej, systemu penitencjarnego. W związku z tym wspierane będą zmiany systemowe mające sprzyjać integracji tych polityk na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w celu skutecznego przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu. To z kolei pociąga za sobą potrzebę realizacji działań systemowych na rzecz lepszej koordynacji na poziomie krajowym polityk sektorowych i regionalnych na rzecz włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa. Jednocześnie projekty mają zapewniać także indywidualizację usług, czyli dostosowanie usług do potrzeb poszczególnych osób i grup dotkniętych lub zagrożonych różnorodnymi formami wykluczenia.

Promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa realizowane będzie także poprzez działania w obszarze wyrównywania dostępu do usług społecznych. Kluczowe jest wypracowanie nowych rozwiązań systemowych i standardów w zakresie usług zdrowotnych, w tym opiekuńczych dla osób niesamodzielnych, także osób starszych, uwzględniających aspekty opieki medycznej. Nowe rozwiązania powinny być dodatkowo ukierunkowane na wspieranie deinstytucjonalizacji usług. Podejmowane działania będą skoncentrowane na poszerzaniu i lepszym dopasowaniu oferty usług kierowanych do osób wykluczonych. Ponadto, w celu wzmocnienia integracji społecznej i terytorialnej, będą wspierane działania powiązane z rewitalizacją, w tym m.in. zapobieganie bezdomności poprzez wspieranie dostępu do mieszkalnictwa chronionego.

Ekonomia społeczna

Dla zwiększenia skuteczności polityki publicznej w zakresie zwiększania zatrudnienia oraz zwalczania wykluczenia społecznego i ubóstwa kluczowe znaczenie ma rozwój sektora ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorczości społecznej. Niezbędne jest więc tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju tego sektora na wszystkich poziomach: krajowym, regionalnym i lokalnym. Planuje się tworzenie i wdrożenie rozwiązań systemowych mających na celu stworzenie przyjaznego środowiska dla rozwoju ekonomii społecznej, w tym do realizacji przez sektor ekonomii społecznej usług użyteczności publicznej. Wprowadzane będą także zwrotne instrumenty finansowe na rzecz rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej (np. systemy pożyczkowe i poręczeniowe), a także instrumenty innowacyjne (np. social venture capital).

Przedsięwzięcia te będą realizowane przez ministra pracy, Bank Gospodarstwa Krajowego oraz działające podmioty ekonomii społecznej.

Edukacja

System edukacji w Polsce stoi przed wyzwaniem, jakie niesie ze sobą rozwój gospodarki opartej na wiedzy oraz zapewnienie spójności społecznej i równych szans. Stąd w tym obszarze również przewidziano wsparcie z Programu Wiedza Edukacja Rozwój. Priorytet zakłada z jednej strony wsparcie systemu oświaty w zakresie podwyższenia jakości pracy szkół, w tym zwiększenia ich funkcji społecznych, z drugiej koncentrując się na działaniach ukierunkowanych na rozwój metod

wspierających procesy uczenia się. Zakłada się także modernizację mechanizmów i procesów zarządzania oświatą, co ma przyczynić się do zwiększenia ich efektywności.

Potencjalnymi beneficjentami, którzy będą mogli otrzymać wsparcie na realizację takich przedsięwzięć są m.in. Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Badań Edukacyjnych, Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą czy Centrum Informatyczne Edukacji.

Obszar edukacji pojawia się w Programie Wiedza Edukacja Rozwój także w kontekście kształcenia ustawicznego. Celami realizowanych przedsięwzięć mają być:

- stworzenie warunków dla współpracy przedsiębiorców ze szkołami i placówkami edukacyjnymi różnego typu i szczebla w procesie kształcenia i egzaminowania,
- rozwój uczenia się przez całe życie poprzez budowę krajowego systemu kwalifikacji,
- poprawa dostępności, jakości i adekwatności usług edukacyjnych (rozwojowych) świadczonych na rzecz przedsiębiorstw i ich pracowników ,
- zapewnienie wykwalifikowanych kadr medycznych odpowiadających na potrzeby demograficzne kraju.

Administracja

Ostatnim obszarem interwencji w ramach pierwszej osi priorytetowej PO WER będzie wzmocnienie potencjału administracji publicznej do posługiwania się nowoczesnymi narzędziami w tworzeniu, wdrażaniu i zarządzaniu politykami publicznymi. Jednocześnie wsparcie zostanie skoncentrowane w szczególności na tych narzędziach i politykach, które w największym stopniu wpływają na efektywność gospodarowania, konkurencyjność i rozwój przedsiębiorstw. Planuje się w szczególności wsparcie przedsięwzięć zakładających:

- podnoszenie kwalifikacji pracowników administracji publicznej odpowiedzialnych za przygotowanie regulacji, wzmacniające oparcie polityk na dowodach,
- opracowanie i rozwijanie rozwiązań umożliwiających dokonanie pogłębionej analizy wpływu proponowanych regulacji na sektor małych i średnich przedsiębiorstw,
- wprowadzenie powszechnego systemu monitorowania świadczenia usług publicznych oraz doskonalenia jakości świadczonych usług administracyjnych,
- podnoszenie kwalifikacji pracowników administracji publicznej uczestniczących w wydawaniu decyzji administracyjnych,
- wprowadzenie do urzędów administracji publicznej, jak również szeroko pojętej administracji świadczącej, systemów zarządzania satysfakcją klienta.

Oś 3.

Zapewnienie kształcenia na poziomie wyższym odpowiadającego potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa; podniesienie jakości studiów doktoranckich; zwiększenie otwartości i mobilności międzynarodowej szkolnictwa wyższego; poprawa jakości dydaktyki i rozwój systemów zarządzania w uczelniach oraz rozwój kształcenia przeddyplomowego na kierunkach medycznych to cele drugiej osi priorytetowej Programu Wiedza Edukacja Rozwój. Uczelnie będą mogły realizować przedsięwzięcia rozwijające ich potencjał naukowo – dydaktyczny, a także wzmacniać inne zdolności i możliwości.

Wsparcie w obszarze szkolnictwa wyższego będzie skoncentrowane na podniesieniu jakości kształcenia, a tym samym zwiększeniu szans absolwentów na jak najszybsze rozpoczęcie aktywnego funkcjonowania na rynku pracy. Kluczową rolę w najbliższych latach odgrywać będzie współpraca uczelni z otoczeniem zewnętrznym, zarówno społecznym jak i gospodarczym. Włączenie się pracodawców w proces kształcenia, zaowocuje pojawieniem się na rynku pracy absolwentów posiadających nie tylko wiedzę teoretyczną, ale także praktyczne umiejętności i kompetencje miękkie.

Szczególnie istotną rolę współpraca ta powinna odegrać w przypadku programów kształcenia o profilu praktycznym.

Ważnym obszarem koncentracji wsparcia będzie kontynuacja działań na rzecz zwiększenia liczby dobrze wykształconych absolwentów kierunków i obszarów kształcenia, które są kluczowe dla rozwoju gospodarki.

Do realizacji celu Priorytetu przyczyniać się będą również programy rozwojowe uczelni, ukierunkowane na przygotowanie szkół wyższych na zachodzące zmiany i kluczowe wyzwania. Zasadne w związku z tym będzie wspieranie rozwiązań systemowych ukierunkowanych na rozszerzenie oraz modyfikację dotychczasowej działalności uczelni, a także poprawę jakości funkcjonowania i organizacji kształcenia na uczelni. Konieczne w tym zakresie będzie również zwiększenie efektywnego zarządzania szkolnictwem wyższym, poprzez rozwój kompetencji zarządczych kadr kierowniczych i administracyjnych w uczelniach, w szczególności w zakresie zarządzania finansami uczelni.

Oś 4.

W ostatnim, czwartym priorytecie Programu Wiedza Edukacja Rozwój, przewidziano wsparcie na realizację projektów innowacyjnych i obejmujących współpracę ponadnarodową. Projekt innowacyjny to projekt, którego celem jest poszukiwanie nowych, lepszych, efektywniejszych sposobów rozwiązywania problemów mieszczących się w obszarach wsparcia EFS. Z kolei projekty współpracy ponadnarodowej powinny przyczyniać się do osiągnięcia celów danego priorytetu, wykorzystując doświadczenia partnerów z innych krajów. Projekty te mogą zatem korzystać z już gotowych i stosowanych w innych miejscach rozwiązań oraz przewidywać ich adaptowanie bądź wypracowywać nowe rozwiązania przy udziale partnerów z innych krajów.

Celem interwencji będzie wykorzystanie innowacji społecznych do przetestowania i wypracowania nowych skuteczniejszych rozwiązań problemów w obszarze zatrudnienia, integracji społecznej, kształcenia przez całe życie oraz modernizacji funkcjonowania administracji publicznej, w przypadku których dotychczasowe działania nie są wystarczające lub wymagają nowego podejścia. Jednocześnie będą się koncentrowały na najtrudniejszych i kluczowych problemach, wspierając osiągnięcie celów wynikających z dokumentów strategicznych.

Programy mobilności ponadnarodowej będą służyć nabyciu nowych umiejętności i kompetencji oraz ich doskonaleniu, a także zdobyciu doświadczenia zawodowego przez osoby na różnym etapie kształcenia i kariery zawodowej. Przyczynią się również do poprawy jakości funkcjonowania, w tym udoskonalenia metod pracy i zarządzania, podmiotów prywatnych i publicznych.

FINANSOWANIE

Realizacja wszystkich, jakże szerokich i istotnych, wymienionych wyżej celów i założeń PO WER, wymaga znacznych nakładów finansowych. EFS zapewnia środki na ich wdrażanie.

oś POWER	alokacja (w mln EUR)
Oś 1. Osoby młode na rynku pracy	1 704,2 (w tym 504,9 z YEI)
Oś 2. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji	1 182,5
Oś 3. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju	1 351,4
Oś 4. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa	710,5
Oś 5. Pomoc techniczna	160,7
ŁĄCZNIE	5 109,3

Środki unijne dla Programu Wiedza Edukacja Rozwój pochodzą z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz, w przypadku pierwszej osi priorytetowej także z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia

osób młodych (ang. *Youth Employment Initiative* – YEI). Całość finansowania Programu składa się z wkładu unijnego wynoszącego 4 419,3 mln EUR i wkładu krajowego w wysokości 690 mln EUR.

INSTYTUCJE

Za realizację Programu Wiedza Edukacja Rozwój będzie odpowiadała instytucja zarządzająca. Jej funkcję będzie pełnił Departament Europejskiego Funduszu Społecznego w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju. Poszczególne części programu będą wdrażane przez powołane instytucje pośredniczące. To one będą ogłaszać konkursy, przyjmować wnioski o dofinansowanie, oceniać je, a następnie wspierać beneficjentów w realizacji projektów i ich rozliczeniu. W przypadku dużej ilości zadań, część pracy będą mogły przekazać instytucjom wdrażającym. Rolę instytucji pośredniczących w POWER pełnić będą:

- ⇒ Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (MPiPS)
- ⇒ Ministerstwo Zdrowia (MZ)
- ⇒ Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (MAiC)
- ⇒ Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (KPRM)
- ⇒ Ministerstwo Sprawiedliwości (MS)
- ⇒ Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN)
- ⇒ Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR)
- ⇒ Centrum Projektów Europejskich (CPE)
- ⇒ 16 Wojewódzkich Urzędów Pracy (WUP)

ŹRÓDŁA WIEDZY

Zmiany i inne aktualności dotyczące Programu Wiedza Edukacja Rozwój można śledzić na stronie internetowej http://www.efs.gov.pl/2014_2020

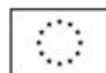
Informacje o POWER oraz inne aktualności związane funduszami europejskimi na lata 2014 – 2020 umieszczane są na stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl/2014_2020. Część poświęcona przyszłej perspektywie znajduje się także na portalu Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (www.mrr.gov.pl, zakładka: Fundusze Europejskie -> Fundusze Europejskie 2014-2020).

IV. PROGRAM INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

INFORMACJE OGÓLNE

Program Infrastruktura i Środowisko pozostanie największym w rozumieniu ilości środków oraz stopnia rozbudowania programem na lata 2014 – 2020. Na jego realizację przeznaczono ponad 24 mld euro, co stanowi prawie jedną trzecią funduszy przyznanych Polsce na najbliższą perspektywę finansową. Z czego wynikają tak duże nakłady na POIiŚ? Główną przyczyną jest bardzo duży stopień rozbudowania programu. W siedmiu priorytetach będzie on wspierał energetykę, ochronę środowiska, transport, infrastrukturę kultury, ochrony zdrowia i inne bardziej szczegółowe zagadnienia. Jak widać, wachlarz obszarów wspieranych w ramach POIiŚ jest po pierwsze bardzo szeroki, a o drugie – obejmuje inwestycje, które są niezwykle kapitałochłonne. Ponadto realizowane przedsięwzięcia mają w założeniu być projektami strategicznymi, służącymi rozwojowi społecznemu i gospodarstwu całego kraju. To wszystko tłumaczy przyznanie programowi tak znacznej ilości środków.

Głównym celem POIiŚ na lata 2014-2020 będzie wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej. Zaproponowany cel główny wynika z jednego z priorytetów strategii Europa 2020, którym jest zrównoważony rozwój. Rozumie się go jako budowanie silnej, stabilnej i konkurencyjnej gospodarki, sprawnie i efektywnie

korzystającej z dostępnych zasobów, tj. jednocześnie uwzględniającej wymiar środowiskowy i gospodarczy prowadzonych inwestycji. Dlatego w porównaniu do obecnie realizowanego na poziomie krajowym programu, w ramach POIiŚ na lata 2014-2020 zostanie położony większy nacisk na wsparcie gospodarki skutecznie korzystającej z dostępnych zasobów, przez co sprzyjającej środowisku i jednocześnie bardziej konkurencyjnej ekonomicznie.

Dzięki zachowanej w ten sposób spójności i równowadze pomiędzy działaniami inwestycyjnymi w infrastrukturę oraz wsparciu skierowanemu do wybranych obszarów gospodarki, program będzie skutecznie realizował założenia unijnej strategii.

Najważniejszymi beneficjentami Programu Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 będą podmioty publiczne (w tym jednostki samorządu terytorialnego) oraz podmioty prywatne (przede wszystkim duże przedsiębiorstwa). Przeznaczenie znacznej części środków dla administracji rządowej i samorządowej wynika z obszarów wspieranych w ramach POIiŚ. Znaczna ich część dotyczy infrastruktury użyteczności publicznej i działań będących w kompetencjach jednostek samorządowych bądź innych podmiotów publicznych. Duże przedsiębiorstwa pojawiają się natomiast w POIiŚ jako podmioty dysponujące odpowiednim potencjałem i kapitałem umożliwiającym sprawną realizację projektów, które będą pozytywnie oddziaływać nie tylko na daną firmę, ale także na jej otoczenie, a w dłuższej perspektywie na poprawę kondycji gospodarki i środowiska.

Poza podmiotami publicznymi i dużymi przedsiębiorstwami, o wsparcie z Programu Infrastruktura i Środowisko będą mogły występować także m.in. firmy z sektora MŚP, instytucje kultury, podmioty lecznicze.

PRIORYTETY PROGRAMU

Projekt programu przewiduje realizację następujących osi priorytetowych:

1. Zmniejszenie emisyjności gospodarki
2. Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu
3. Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej
4. Zwiększenie dostępności do transportowej sieci europejskiej
5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa energetycznego
6. Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego
7. Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia

Uzupełnieniem struktury Programu Infrastruktura i Środowisko będzie oś dotycząca pomocy technicznej, a więc finansująca działania niezbędne do prawidłowego przygotowania, obsługi, realizacji i rozliczenia programu. Środki otrzymają instytucje zaangażowane z proces wdrażania POIiŚ, a także podmioty zamierzające promować program i jego efekty.

Wiele zagadnień realizowanych w programie na lata 2007 – 2013 zostało powtórzonych w nowym projekcie. Warto zwrócić uwagę, że w POIiŚ na lata 2014 – 2020 nie zostały uwzględnione inwestycje w infrastrukturę szkolnictwa wyższego, które były dofinansowywane w poprzednim programie.

OPIS OSI PRIORYTETOWYCH

Oś 1.

Obszar energetyki będzie wspierany w ramach Priorytetu I i V w Programie Infrastruktura i Środowisko. Pierwszy z nich skupia się na odnawialnych źródłach energii oraz na efektywnym pozyskiwaniu i wykorzystywaniu energii. Druga z osi koncentruje się na zapewnieniu krajowi bezpieczeństwa energetycznego.

Priorytet I - Promocja odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej – będzie finansowany z Funduszu Spójności. Wśród dofinansowanych przedsięwzięć pojawią się m.in. te związane z produkcją, dystrybucją oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii (OZE).

Przewiduje się wsparcie w szczególności na budowę oraz rozbudowę farm wiatrowych; instalacji na biomasę; instalacji na biogaz; sieci przesyłowych i dystrybucyjnych umożliwiających przyłączenia jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Ponadto, choć w ograniczonym zakresie, możliwe będzie wsparcie jednostek wytwarzania energii elektrycznej wykorzystującej wodę i słońce oraz jednostek wytwarzania ciepła przy wykorzystaniu energii geotermalnej.

W POIiŚ pojawi się także wsparcie przedsiębiorców, którzy chcą poprawić swoją efektywność energetyczną. Możliwa będzie m.in. modernizacja i rozbudowa linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie; modernizacja efektywności energetycznej budynków w przedsiębiorstwach; zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w przedsiębiorstwie; budowa, rozbudowa i modernizacja instalacji OZE; zmiana systemu wytwarzania lub wykorzystania paliw i energii; zastosowanie energooszczędnych technologii produkcji i użytkowania energii, w tym termomodernizacji budynków; wprowadzanie systemów zarządzania energią i przeprowadzania audytów energetycznych.

Ważnym zagadnieniem będzie także poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym – termomodernizacja zarówno budynków użyteczności publicznej, jak i obiektów mieszkalnych. Wsparcie przewidziane jest m.in. dla jednostek samorządu terytorialnego oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, administracji rządowej oraz podległych jej organom, spółdzielniom oraz wspólnotom mieszkaniowym.

W Priorytecie I pojawią się także przedsięwzięcia związane z rozwojem i wdrażaniem inteligentnych systemów dystrybucji, np. budowa sieci dystrybucyjnych średniego i niskiego napięcia.

Oś 2.

Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu – to temat drugiego priorytetu w Programie Infrastruktura i Środowisko. Oś skupia się bardzo szeroki zakres zagadnień. Będą one finansowane z Funduszu Spójności.

Trudno jest wskazać precyzyjnie wszystkie przedsięwzięcia, które będą mogły być wspierane w tej dużej osi priorytetowej. Kwestie te zostaną skonkretyzowane przy podziale priorytetu na poszczególne działania. Na razie można wskazać, że przewiduje się wsparcie m.in. następujących obszarów:

- opracowanie lub aktualizacja dokumentów strategicznych wymaganych prawem unijnym lub krajowym;
- zabezpieczenie przed skutkami zmian klimatu obszarów szczególnie wrażliwych;
- zagospodarowanie wód opadowych (w tym: systemy zbierania i retencjonowania wody opadowej w miejscu jej powstania, budowa/modernizacja sieci kanalizacji deszczowej), w szczególności na obszarach miejskich;
- ochrona brzegów morskich;
- poprawa bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie suszy;
- rozwój systemów wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń oraz wsparcie systemu ratownictwa chemiczno-ekologicznego i służb ratowniczych na wypadek wystąpienia zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii;
- wsparcie systemu monitorowania środowiska;
- działania informacyjno-edukacyjne na temat zmian klimatu i adaptacji do nich dla szerokiego grona odbiorców;

- infrastruktura niezbędna do zapewnienia kompleksowej gospodarki odpadami w regionie, w tym w zakresie systemów selektywnego zbierania odpadów;
- instalacje do termicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz frakcji palnej wydzielonej z odpadów komunalnych z odzyskiem energii;
- absorpcja technologii, w tym innowacyjnych, w zakresie zmniejszania materiałochłonności procesów produkcji;
- racjonalizacja gospodarki odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi, przez przedsiębiorców;
- kompleksowa gospodarka wodno-ściekowej w aglomeracjach co najmniej 10 000 RLM, w tym wyposażenie ich w: systemy odbioru ścieków komunalnych, oczyszczalnie ścieków; systemy i obiekty zaopatrzenia w wodę;
- racjonalizacja gospodarowania wodą w procesach produkcji oraz poprawa procesu oczyszczania ścieków;
- ochrona in-situ i ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych;
- utrzymanie lub zwiększanie drożności korytarzy ekologicznych lądowych i wodnych mających znaczenie dla ochrony różnorodności biologicznej i adaptacji do zmian klimatu, w tym rozwój zielonej infrastruktury;
- opracowanie i wdrażanie dokumentów planistycznych zgodnie z kierunkami określonymi w Priorytetowych Ramach Działań dla sieci Natura 2000;
- ograniczanie emisji z zakładów przemysłowych;
- wsparcie dla zanieczyszczonych/zdegradowanych terenów;
- rozwój miejskich terenów zielonych.

O wsparcie będą mogli występować zarówno przedsiębiorcy, jak i podmioty publiczne, a także organizacje pozarządowe i jednostki naukowe. Za realizację priorytetu odpowiadać będzie Ministerstwo Środowiska.

Oś 3.

Wsparcie sektora transportu przewidziano w POIiŚ na lata 2014 – 2020 w dwóch osiach priorytetowych:

1. Priorytet III Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej (finansowany z Funduszu Spójności),
2. Priorytet IV Zwiększenie dostępności do transportowej sieci europejskiej (finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego).

Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, pełniąc rolę Instytucji Pośredniczącej, będzie odpowiadało za poprawne wdrażanie środków przewidzianych na ten obszar.

W Priorytecie III przewidziane są środki na działania w obszarze transportu miejskiego związane ze zmniejszeniem zatłoczenia motoryzacyjnego w miastach, poprawą płynności ruchu i ograniczeniem negatywnego wpływu transportu na środowisko naturalne w miastach i na ich obszarach funkcjonalnych. Inwestycje będą miały charakter zarówno infrastrukturalny (w tym budowa, przebudowa, rozbudowa sieci szynowych, sieci energetycznych, zapleczy technicznych do obsługi i konserwacji taboru, centrów przesiadkowych oraz elementów wyposażenia dróg i ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego i pasażerów), jak i taborowy, a także kompleksowy, obejmujący obydwa typy projektów. Realizowane będą także projekty wzbogacone o pozostałe komplementarne względem podstawowej infrastruktury liniowej elementy (inwestycje), w tym ITS, usprawniające funkcjonowanie całego systemu transportowego.

Realizowane będą ponadto inne inwestycje transportowe. Wzmocnienie roli transportu kolejowego w zintegrowanym systemie transportowym kraju wymagać będzie skoncentrowania interwencji przede wszystkim na uzupełnianiu luk na głównych szlakach (magistralach) kolejowych w TEN-T, dzięki czemu

największe miasta zostaną połączone siecią nowoczesnych linii kolejowych. Kontynuowane będą projekty w zakresie modernizacji infrastruktury dworców i przystanków kolejowych oraz infrastruktury obsługi podróży.

W obszarze infrastruktury transportu drogowego realizowane w Programie będą projekty, których efektem będzie stworzenie spójnej sieci dróg o dużej przepustowości pozwalającej na skomunikowanie za pomocą dróg szybkiego ruchu wszystkich miast wojewódzkich, w tym zakończenie budowy głównych dróg wylotowych z Warszawy. W ciągach inwestycji obejmujących budowę, przebudowę lub rozbudowę dróg ekspresowych, realizowane będą również obwodnice miast. Dla usprawnienia metod zarządzania ruchem drogowym, w szczególności na drogach o dużym natężeniu ruchu, wykorzystywane będą systemy ITS, które przyczynią się nie tylko do usprawnienia warunków ruchu, ale dzięki przekazywanym informacjom o stanie ruchu, także do zwiększenia jego bezpieczeństwa.

Oś 4.

Działania w ramach IV osi stanowią integralną część inwestycji przewidzianych w ramach osi III. Planuje się realizację projektów drogowych związanych z połączeniem ośrodków miejskich z siecią TEN-T (drogi ekspresowe i drogi krajowe poza TEN-T), odciążeniem miast od nadmiernego ruchu drogowego (obwodnice, drogi wylotowe z miast). Projekty będą realizowane przede wszystkim na drogach zarządzanych przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad. Będą one uzupełniane o inwestycje z zakresu montażu infrastruktury monitoringu i zarządzania ruchem (ITS) oraz systemów poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Oś 5.

Obszar energetyki będzie wspierany w ramach Priorytetu I i V w Programie Infrastruktura i Środowisko. Pierwszy z nich skupia się na odnawialnych źródłach energii oraz na efektywnym pozyskiwaniu i wykorzystywaniu energii. Druga z osi koncentruje się na zapewnieniu krajowi bezpieczeństwa energetycznego.

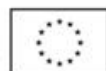
Zagadnienia związane z dystrybucją energii będą szerzej rozwijane w Priorytecie V - Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa energetycznego. W tej osi, finansowanej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, przewiduje się wsparcie projektów zakładających rozwój inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu gazu ziemnego i energii elektrycznej, np. polegających na budowie sieci przesyłowych i dystrybucyjnych gazu ziemnego lub energii elektrycznej.

Głównym beneficjentem będą przedsiębiorstwa energetyczne, prowadzące działalność przesyłu, dystrybucji, magazynowania, regazyfikacji gazu ziemnego oraz przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłem i dystrybucją energii elektrycznej.

W obu osiach priorytetowych instytucją odpowiedzialną za przygotowanie konkursów i wdrażanie środków będzie Ministerstwo Gospodarki.

Oś 6.

Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego to cel, który realizowany będzie w VI osi priorytetowej Programu Infrastruktura i Środowisko. Wsparciem objęte będą kompleksowe zadania związane z ochroną i udostępnieniem, w tym turystycznym, zabytków o znaczeniu ogólnopolskim i światowym, w tym znajdujących się na liście Światowego Dziedzictwa UNESCO i liście obiektów uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii. Przewiduje się również realizację projektów dotyczących rozwoju zasobów kultury jako miejsc prezentacji dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez poprawę standardów funkcjonowania instytucji kultury pełniących rolę kulturotwórczą i rolę ośrodków życia kulturalnego w wielu miastach Polski. Wspierane będą również nowoczesne rozwiązania w zakresie dostępu do kultury. Ponadto promowane będą projekty, których jednym z elementów są zmiany techniczne istniejącej infrastruktury, poprawiające dostępność dla osób niepełnosprawnych.

W sposób priorytetowy traktowane będą projekty o ponadregionalnym oddziaływaniu, wpływające na zwiększenie dostępu do wysokiej jakości oferty kulturalnej (w tym dotyczące obiektów przemysłowych, którym nadane zostaną nowe funkcje kulturalne) oraz projekty komplementarne z innymi działaniami podejmowanymi w zakresie rozwoju kultury na danym obszarze.

Za koordynację udzielanej pomocy odpowiadać będzie Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Oś 7.

Sfera ochrony zdrowia jest ostatnim dużym obszarem wspieranym w Programie Infrastruktura i Środowisko. Pomoc na te cele przewidziano w Priorytecie VII - Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia.

Przewiduje się w szczególności następujące typy projektów:

1. infrastruktura ratownictwa medycznego
 - wsparcie istniejących oraz utworzenie nowych szpitalnych oddziałów ratunkowych, ze szczególnym uwzględnieniem stanowisk wstępnej intensywnej terapii;
 - modernizacja istniejących oraz utworzenie nowych centrów urazowych;
 - wsparcie istniejących oraz utworzenie nowych przyszpitalnych całodobowych lotnisk lub lądowisk dla śmigłowców;
 - wsparcie istniejących oraz utworzenie nowych baz lotniczego pogotowia ratunkowego
2. infrastruktura ponadregionalnych podmiotów leczniczych
 - wsparcie oddziałów oraz innych jednostek organizacyjnych szpitali ponadregionalnych udzielających świadczeń zdrowotnych stacjonarnych i całodobowych na rzecz osób dorosłych, dedykowanych chorobom układu krążenia, nowotworowym, układu kostno – stawowo – mięśniowego, układu oddechowego, psychicznym;
 - wsparcie oddziałów oraz innych jednostek organizacyjnych szpitali ponadregionalnych udzielających świadczeń zdrowotnych stacjonarnych i całodobowych w zakresie ginekologii, położnictwa, neonatologii, pediatrii oraz innych oddziałów zajmujących się leczeniem dzieci;
 - wsparcie pracowni diagnostycznych oraz innych jednostek zajmujących się diagnostyką współpracujących z jednostkami wymienionymi powyżej.

Głównymi beneficjentami realizowanych w ramach osi priorytetowej projektów będą podmioty lecznicze udzielające świadczeń zdrowotnych w zakresie ratownictwa medycznego oraz podmioty lecznicze (a także przedsiębiorcy powstałe z ich przekształcenia) utworzone przez ministra lub centralny organ administracji rządowej, publiczną uczelnię medyczną lub publiczną uczelnię prowadzącą działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych.

Rolę Instytucji Pośredniczącej będzie pełnić Ministerstwo Zdrowia.

FINANSOWANIE

Kwoty na poszczególne osie priorytetowe są na razie wartościami szacunkowymi, a dopiero na dalszym etapie prac ustalona zostanie precyzyjna alokacja, w tym z podziałem na poszczególne działania w ramach priorytetów. Głównym źródłem finansowania POiŚ na lata 2014-2020 będzie Fundusz Spójności (FS), którego podstawowym celem jest wspieranie rozwoju europejskich sieci transportowych oraz ochrony środowiska w krajach UE. Dodatkowo przewiduje się wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

oś POIiŚ	alokacja (w mln EUR)
Oś 1. Promocja odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej	1 798,1 (FS)
Oś 2. Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu	4 480,2 (FS)
Oś 3. Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej	19 813,3 (FS)
Oś 4. Zwiększenie dostępności do transportowej sieci europejskiej	3 535,5 (EFRR)
Oś 5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa energetycznego	1 178,5 (EFRR)
Oś 6. Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego	589,5 (EFRR)
Oś 7. Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia	603,9 (EFRR)
Oś 8. Pomoc techniczna	388,2 (FS)
ŁĄCZNIE	32 387,2

Środki unijne dla Programu Infrastruktura i Środowisko pochodzą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności. Całość finansowania Programu składa się z wkładu unijnego wynoszącego 27 513,9 mln EUR i wkładu krajowego w wysokości 4 873,3 mln EUR.

INSTYTUCJE

Jak każdy program operacyjny, także Program Infrastruktura i Środowisko będzie zarządzany i wdrażany przez instytucje publiczne. Za realizację programu będzie odpowiadała instytucja zarządzająca. Jej funkcję będzie pełnił Departament Programów Infrastrukturalnych w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju. Poszczególne części programu będą wdrażane przez powołane instytucje pośredniczące. Nie wszystkie zostały jeszcze precyzyjnie określone. To one będą ogłaszać konkursy, przyjmować wnioski o dofinansowanie, oceniać je, a następnie wspierać beneficjentów w realizacji projektów i ich rozliczeniu. Ewentualne instytucje wdrażające poznamy prawdopodobnie dopiero wtedy, kiedy zostanie przygotowany podział programu na poszczególne działania, a więc kiedy opracuje się szczegółowy opis priorytetów Programu Infrastruktura i Środowisko

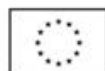
ŹRÓDŁA WIEDZY

Zmiany i inne aktualności dotyczące Programu Infrastruktura i Środowisko można śledzić na stronie internetowej http://www.pois.gov.pl/2014_2020

Informacje o POIiŚ oraz inne aktualności związane funduszami europejskimi na lata 2014 – 2020 umieszczone są na stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl/2014_2020. Część poświęcona przyszłej perspektywie znajduje się także na portalu Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (www.mrr.gov.pl, zakładka: Fundusze Europejskie -> Fundusze Europejskie 2014-2020).

V. PROGRAMY REGIONALNE

Programy regionalne w latach 2014 – 2020 będą dwufunduszowe – finansowane będą zarówno z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, jak i Europejskiego Funduszu Społecznego. W związku z tym kompleksowo będą odpowiadać na potrzeby danego województwa. Zarządy poszczególnych województw opracowują już projekty własnych regionalnych programów operacyjnych. Środki wdrażane na poziomie regionalnym zostały już podzielone. Procedura przygotowania i zatwierdzania programów w województwach jest taka sama, jak w przypadku programów krajowych. Po przeprowadzeniu konsultacji, analizie ich wyników i opracowaniu ostatecznej wersji projektu, dokumenty przekazywane są Komisji Europejskiej, gdzie będą czekać na uwagi i zatwierdzenie.

VI. POZOSTAŁE PROGRAMY

Zmiany na Wschodzie

Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 to dodatkowy instrument wsparcia finansowego 5 województw Polski Wschodniej: lubelskiego, podlaskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego, który będzie uzupełnieniem i wzmocnieniem działań prowadzonych w ramach regionalnych i krajowych programów europejskiej polityki spójności, z których finansowane będą zasadnicze przedsięwzięcia rozwojowe.

Głównym celem Programu jest wzrost konkurencyjności i innowacyjności makroregionu Polski Wschodniej.

Cel ten będzie realizowany poprzez koncentrację działań programu na:

- ⇒ wsparciu w obszarze innowacyjności i B+R,
- ⇒ wsparciu konkurencyjności przedsiębiorstw w szczególności w obszarze internacjonalizacji,
- ⇒ wsparciu w zakresie poprawy efektywności układów transportowych miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych,
- ⇒ wsparciu w zakresie zwiększenia spójności wewnętrznej makroregionu.

Podstawę wyboru obszarów objętych wsparciem stanowi zaktualizowana Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020, wpisująca się w najważniejsze uwarunkowania krajowe i europejskie. Cele i zakres Programu są jednocześnie odpowiedzią na wybrane wyzwania rozwojowe nakreślone w projekcie Umowy Partnerstwa (UP) w odniesieniu do pięciu województw makroregionu.

Głównymi beneficjentami Programu będą: przedsiębiorcy, inicjatywy klastrowe, ośrodki innowacji, jednostki samorządu terytorialnego oraz PKP PLK S.A.

Wsparcie systemu

Środki z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna (PO PT) przeznaczone zostaną na obsługę procesu wdrażania polityki spójności Unii Europejskiej w latach 2014-2020 w Polsce. Głównym celem programu będzie zapewnienie sprawnego i efektywnego wdrażania środków. Działania PO PT skierowane będą w szczególności do podmiotów sektora finansów publicznych, jednostek samorządu terytorialnego, partnerów społeczno-gospodarczych i organizacji pozarządowych.

Współpraca i wymiana doświadczeń

Poza wymienionymi wyżej programami Umowa Partnerstwa wspomina o Europejskiej Współpracy Terytorialnej, w ramach której realizowane będą programy transnarodowe, transgraniczne i współpracy międzyregionalnej. Ponadto osobne środki będą rozdysponowywane w programach finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego i Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

